

Od Sv. Ilja v Slov. goricah. (Šolska veselica.) V nedeljo popoldne, 17. t. m., priredili so tukajšnji gg. učitelji šolarjem III. in IV. razreda s pomočjo prijateljev šole veselico s petjem in deklamacijo. Po večernicah zbrali so se šolarji (blizo sto) v šoli, od kodar so potem z banderi in godbo na čelu korakali na vrt g. Bračka, kjer so bili pogosteni z jedjo in pijačo. Na to je sledilo petje, deklamovanje in igra »tekanje v vrečah«, pri kateri je bil vsak udeleženec obdarovan z majhnim dobitkom. Nekako milo se nam je storilo v srcu pri deklamaciji »Moj zaklad«: »Jaz ljubim te, slovenska domovina« itd., katero je prav izvrstno prednašala učenka Micka Kolander. Prednašala sta še učenca France Kerner po nemški in Alojzij Kolarič »Korist ognja«. V zahvalnem govoru, katerega je govoril učenec Franc Marko, spominjal se je zraven gg. učiteljev, starišev in dobrotnikov, tudi v lepih besedah naše cesarske rodovine, katerej so vsi pričujoči zaklicali trikratni »živio«. Po cesarski pesmi razšli so se šolarji ob 6. uri vsak na svoj dom, in uverjeni smo, da se bodo še v poznih letih spominjali teh veselih uric. In kdo bi jim ne privoščil tega veselja? Kdo bi ne bil tudi sam vesel, ako vidi ob takih prilikah vse se obraze nedolžne šolske mladine? Gg. učitelji smejo pač po pravici biti ponosni na uspeh svojega truda, kateri se je ta dan tako očitno pokazal. Želeti bi bilo, da bi se takšne šolske veselice vsako leto prirejale, ker otroci dobijo več veselja do uka, zraven se pa ob takih prilikah že v mlada srca vcepi ljubezen do ljube domovine. V imenu šolske mladine bodi tukaj izrečena srčna hvala gg. učiteljem, kakor tudi vsem dobrotnikom!

Od Sv. Ane v Slov. gor. (»Štajerski kmet«.) Ne nadejaje se dobili so slovenski župani ta časopis, ki prè hoče slovenske kmete učiti na pravi podlagi in biti dober svetovalec v vseh slučajih človeškega življenja. No, izdajatelj in urednik mu je znani tiskar »Mariboržanke«, Poldek Kralik; zatorej je list vreden sin te klepetulje. Poldek, Poldek, kako si predrzen, že v prvi številki »Štajerskega kmeta« mahaš v spisu: »Varujte se« po čast. slovenski duhovščini, ter na vse kripelje opisuješ civilni zakon na Ogrskem, ter ga, kakor je razvidno, zagovarjaš in se raduješ, ako se liberalnim Ogram to posreči. Mislim, ker je Poldek že koj v začetku takó predrzen, bodo mu gotovo Slovenci hrbet obrnili, in kakor slišim, pošiljali bodo to spako v Maribor v poštne ulice — nazaj. No, ako pomislimo, kake oslarije prodaje Poldek v sinčku »Mariboržanke«, kake kozolce premetuje, kako je list drag in končno kaka — slovenščina je notri! Lahko svarim vse ljube Slovence in kličem z besedami urednika »Štajerskega kmeta«: »Varujte se«, ali koga? Časopisa »Štajerski kmet«! Mi imamo dosti boljših v krščanskem duhu pisanih časopisov političnih, kakor gospodarskih n. pr. »Slovenski Gospodar«, »Mir«, »Domoljub«, »Kmetovalec« itd. Ni nam torej potreba poduka in svetovanja iz poštnih ulic iz Maribora! Slovenci, zapišite na zavitek prihodnje številke »Štajerskega kmeta« besedico »nazaj!« — k —

Od Sv. Petra pod Sv. gorami. (Za novo solo) sedaj gradivo vozijo. Postavili jo bodo na levi strani vstrie sedanjega nadučiteljevega stanovanja. Stroški za njo bodo hudo zadevali vse, ki davek plačujejo. V tej in v vsaki šoli se mora kapital, ki se potroši, povrniti z lepimi obrestmi, ako se bo učilo, kakor mora biti. Otroci se bodo učili branja, računanja, slovenske in nemške slovnice, prirodoznanstva, zemljepisja, risanja, telovadbe in dekleta še posebej ženskih ročnih del. Prav veliko pomaga šola s takimi nauki, ker se otroci pripravljajo za svoje stanovske dolžnosti, katere bodo morali spolnjevati, da si bodo služili ljubelega kruha. Ta prvi namen bo dosegla šola le, če se bo trudila, še

drugi in tretji namen doseči. Drugi namen naše šole je, naj bode slovenska. Gledal sem v mestu rokodelske učence, ko so morali otroke varovati, sekati drva, kuhati in vse drugo opravljati, le rokodelstva se niso učili, in zato je toliko »fušarjev«. Kjer se v šoli gleda, da bi se otrokom v glavo vteplo prav veliko nemščine in zopet nemščine, druge reči zaostanejo. Dobro je znati nemški, pa vsega dobrega se ne moremo naučiti, ker živimo prekratko. Prijetno je imeti nekaj rož na vrtu, pa večidel se mora nasejati ali nasaditi kaj koristnejšega. Enako se naj učijo otroci potrebnih reči po slovensko, nemščine pa, kolikor je mogoče posebej. Učitelji naj torej ljubijo slovenski jezik in v njem otroke likajo, da ga bodo tudi otroci ljubili. Tretji in najpomembnejši namen mora pa biti, da bo šola krščanska. Otroci, ki se učijo toliko drugih reči, od rud, rastlin, živalij, človeškega telesa, morajo pred vsem poznati, da imajo v sebi neumrjočo dušo, da so oni in druge stvari od Boga, da so druge stvari samo za ta svet, oni pa še za večnost, in da morajo po vseh božjih in cerkvenih zapovedih živeti in sv. zakramente radi prejemati, da bodo v večnosti srečni. Gospodje kateheti in učitelji morajo otrokom s svojimi zgledi in besedami kazati, kako se krščansko živi. Kjer so krščansko vneti učitelji ponižni, dobri, čisti, zmerni, krotki in pridni, shajajo s premoženjem, so v poštenju pri ljudeh, so ljubljani od otrok, in veljajo veliko pred gosposko in Bogom. Če bo naša nova šola otroke pripravljala za stanovske dolžnosti, če bo otroke učila ljubiti svoj materin slovenski jezik in jim za podlago vse sreče sadila v srce sv. krščansko vero, bode veliki kapital za njo še z večimi obrestmi plačan, — drugače pa jo stavijo na psek.

Iz Jarenine. (Vabilo.) Dne 8. julija se priredi tukaj v prostorih g. Martina Cvilaka veselica z godbo, petjem, majnico in tombolo, katere čisti dohodek se bode porabil za nakupovanje šolskih nazoril, kakor zemljevidov itd. Gospod profesor Koprivnik je blagovoljno obljubil, počastiti nas z govorom: »o požlahtnjevanju trte in zasajanju vinogradov z ameriškim trsjem«. — Vsi dobrotniki šole in mili prijatelji šolske mladine se tem potom najuljudneje vabijo, naj se blagovoljijo mnogostevilno udeležiti te koristne slavnosti, ter naj posebno domači župljani s svojim prihodom pokažejo, da so uneti za napredek šole in vedó ceniti njeno korist.

Iz Cirkovic. (Strela. Ogenj.) Dne 26. t. m. bil je velik strah in velika nevarnost v Cirkovicah. Popoldne ob polu treh se pripodi črn oblak črez polje, zabliška in strela vdari v »šupo« gostilničarja Koržeta. In kakor bi trenil, je vse v ognju. Domačini so bili takoj s svojo brizgalnico k redu in pod vodstvom gosp. učitelja A. Klanjščeka začeli svoje delo. Hvala njim! Sreča je bila, da ni bilo vetra in pa da je bil dež, kakor bi iz vedrice izlival; zakaj nevarnost je bila velika za sosede. Kdor vé, kako blizu so tu hiše in škodnji skupaj in večinoma s slamo kriti in krma že pod streho, lahko razume, da je bil strah opravičen. Ogenj je bil kmalu pogašen, in pomoči školskih ognjegascev ni bilo več treba, ki so tudi prihiteli hitro na pomoč, kar je zelo hvalevredno. Dobro bi bilo, da se tudi v Cirkovicah napravi društvo ognjegascev.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. veličanstvo svetli cesar so revežem v Šleziji in Galiciji, ki so vsled povodnje veliko škodo

trpeli, darovali 10 tisoč gld. — Kako da na Spodnjem Avstrijskem vedno bolj hira liberalizem, kažejo občinske volitve v Badenu in Klosterneuburgu. Zapečkarji po naših mestih, tudi vi se vzbudite!

Češko. Cesarski namestnik, grof Thun, je te dni potoval po deželi; povsod so ga navdušeno pozdravljali, kar zlasti Mladočehe jezi. — Drugo leto bode takozvana etnografska razstava v Pragi. Slovani bodo sicer smeli tje priti, ali Čehi jih javno nikjer ne bodo smeli pozdravljati.

Gališko. Dne 22. t. m. je več državnih poslancev obiskalo na povabilo poljskih poslancev levovsko razstavo. Bila sta tam tudi slov. poslanca grof Hohenwarth in profesor Šuklje. Koalicija je s tem obiskom bojda jako utrjena.

Štajarsko. Neki profesor Ive bode na graškem vseučilišču prednašal v italijanskem jeziku. »Tagespošti« je to prav in če bi se tudi podučevalo v kitajskem jeziku, le v slovenskem jeziku nikdar nič. Slovenci torej imamo na Štajarskem manj pravice, kakor kak koli tujec! Grda zagrizenost. — Zoper slovenske paralelke na celjski gimnaziji je tudi glas povzdignil v »Neue Freue Presse« znani Karneri. Njemu so slovenske paralelke veleizdajstvo. Vidi se, da »viteza iz Verone« luna trka!

Koroško. Deželni poslanec Kajetan Schnableger je v Trbižu umrl. — Pri veselici dne 17. t. m. v Beljaku, katero je priredila ženska podružnica »šulvereina«, bil je tudi deželni predsednik baron Schmidt-Zabierow. Zopet je pokazal predsednik, kakor že večkrat, da se tudi on prišteva med sovražnike Slovencev!

Kranjsko. V Ljubljano pride za finančnega svetovaleca trd Nemec Jenny. »Če se kaj tacega na zelenem lesu godi...« na Kranjskem, kaj je nadalje še nam pričakovati? — Nove posojilnice snujejo v Trebnjem, Kostanjevici in Cirknici.

Primorsko. V Trstu so za krškega škofa bili posvečeni 24. t. m. stolni dekan, preč. g. Andrej Šterk. — V tržaskih c. kr. javnih skladiščih je slovenski govoriti prepovedano. Ali so zato c. kr. postale? — V Šempasu pri Gorici je bil volilni shod dne 24. junija, dne 29. bode pa v Dornbergu. — Te dni so v Buzetu v Istri občinske volitve; ali tokrat Lahoni ne bodo tako zmagali, kakor pred par tedni v Pazinu. — Dne 27. junija je bil občni zbor istrske družbe sv. Cirila in Metoda v Opatiji.

Hrvatsko. Novi nadškof zagrebski, dr. Posilović, pridejo v Zagreb dne 7. julija. Slovesno umeščenje bode 8. julija. — Polaganje temeljnega kamna za Starčević dom se je 26. t. m. vršilo izvanredno slovesno.

Ogersko. Dne 21. junija, ko so na Ogerskem povodnji napravile za nekaj milijonov škode, bila je vsprejeta v gosposki zbornici postava o civilnem zakonu s 128 glasovi zoper 124. Vse verni kristjani na Ogerskem in pri nas milo vzdihujejo, židje in liberalci pa kar vriskajo. Mogoče, da cesar postave ne bodo potrdili. Če bode ta postava potrjena ali ne, ta liberalna zmaga bode vplivala na našo državno polovico. Naj vpliva tako, da se bodo pri nas kristjani vzdramili k odločnemu delovanju!

Vnanje države.

Rim. Te dni objavljajo listi vsebino najnovejše enciklike ali okrožnice papeža Leona XIII. V njej govorijo o mirnem delovanju papeštva in vabijo vse krivoverce, posebno ljubeznivo razkolne Slované v naročje katoliške cerkve.

Italijansko. V poslanski zbornici razpravljajo finančne predloge. Kakor se vidi, bode se zvitemu Crispi-ju sedaj posrečilo, da bode iztuhtal nove davke,

ali kdo bo jih mogel plačevati? — V kaznilnici na otoku blizu Neapolja so se kaznjenci spoprijeli z vojniki. Mrtvih je 130 kaznjencev in vojakov, 96 pa ranjenih.

Francosko. Neki 21letni italijanski anarhist Caserio je zadnjo nedeljo večer ob 9. uri v Lijonu zabodel Carnota, predsednika republike, da je tri ure pozneje umrl. Vsled tega so Francozi sila razkačeni na italijanske delavce in jih kar hočejo pobiti. Seveda nedolžni delavci tega niso krivi, ampak le brezverski anarhisti. Torej vladarji zemlje, dajte ljudem katoliško vero nazaj! Novega predsednika republike so volili 27. junija. Izvoljen je Kazimir Prérér.

Angleško. Iz Londona se je 23. t. m. javilo, da so se 23. junija plini vneli premogovi jami pri Pontypriddu. Ponesrečilo se je kakih 250 ljudi. — Angleški liberalci, ki so res liberalni so te dni na shodu oistro obsojali gosposko zbornico, ker ta večkrat odkloni predloge, sprejete od poslanske zbornice.

Dansko. V tej državi je kmetski stan jako dobro politično organizovan, bolje nego meščani. V zbornici sedi mnogo kmetov, ki odločno zagovarjajo pravice svojega stanu. One dni pa je v Fridericiji bil shod, in so se tudi meščani začeli organizovati, toda zoper kmete. Ali bi ne bilo bolje, ko bi složno delovali?

Nemško. Na Badenskem so liberalci do sedaj kaj brezobzirno gospodovali; od sedaj bode pa boljše. Misijoni, do sedaj prepovedani, bodo zanaprej dovoljeni. Ker se bode letos v tej deželi nova volilna pravica uvedla, bodo se potem tudi misijonarji smeli vrniti.

Bolgarsko. Iz Tirnove je te dni prišel metropolit Klement v Sredec. Ljudstvo ga je navdušeno pozdravljalo, on pa je ljudstvo vspodbujal za kneza Ferdinanda. — Bolgarska ima koalicijsko ministerstvo. Tam je vladna stranka najbolj edina, kjer se gre zoper Stambolove privržence.

Srbsko. Predno se je kralj Aleksander napotil v Carigrad, obiskal ga je avstrijski nadvojvoda Jožef. Sestanek je bil prisrčen, pa bojda tudi političen. — Kedar se kralj povrne, bode si bržčas moral poiskati zopet nove ministre. To je še sitnejše, kakor če gospodar mora vedno menjavati posle.

Amerika. Naši rojaki so 3. junija ustanovili zopet novo katoliško podporno društvo na Biwabiku. To društvo je osnoval gosp. generalni vikarij Buh, urednik časopisa »Amerikanski Slovenec«. Kakor Slovenci, tako tudi Hrvati delajo na to, da ustanovijo »Jednoto« svojih društev.

Za poduk in kratek čas.

Izlet na Kranjsko o binkošti.

Potopisna črtica; piše T. M. Savinjski.

(Dalje.)

Zato sem hitel dalje, da si ogledam še druge jame. Prav opisati se ne dajo, kajti v vsaki nahajaš sila dosti novega in različnega. Tu visé od stropa snažnobeli kapniki, ki so videti, kakor bi obešeno bilo perilo. Zaradi tega imenujejo ta kraj perišče. Tam zopet rastejo iz tal nešteti stebri in stebrički. Sem ter tje se več takih stebrov združi v mogočen hloď, ki ga jedva more obseči moč. Nekateri so beli kakor sneg, drugi sivi, rjavi in črni; spet drugi se vidijo kakor bi bili sestavljeni iz majhnih ledenih zrn ter se čudovito blišče in iskre v električni svetlobi. Spet so nekateri nežno rdeči kakor koral, ali pa živorumeni kakor vosek. Večinoma so tudi stene prevlečene s takimi krasnimi kapniki, da se ti skoraj zmoti v glavi.